

Posudok bakalárskej práce

Michal Kořenář

Audiovisuele vertaling met vertaalreflectie van het Nederlands naar het Tsjechisch

Commented translation of an audiovisual track from Dutch to Czech

Komentovaný překlad audiovizuální stopy z nizozemštiny do češtiny

Téma bakalárskej práce vzišla z konzultácií s M. Kořenářom, ktorý osobnostne preferuje netradičné a interdisciplinárne postupy. Hneď na začiatku kladne hodnotím, že invenciu naplnil cieľavedomým štúdiom odbornej literatúry (prevyšujúcej penzum povinných prameňov) a pátraním po technickej podpore zamýšľaného projektu. Takto si nastavil latku vysoko nad vedomosťami nadobudnutými prezenčným štúdiom.

Za objekt práce si našiel 9,5 min. holandský didaktický film z genetiky pre ca. 15-ročných žiakov a rozhodol sa exemplárne ukázať, ako by sa v praxi mohol spracovať ako audiovizuálny preklad. S materiálom si dokázal poradiť i bez scenára: pracne transkriboval hovorený (mluvený) text a následne ho podrobil translatologickej, translačnej interpretácii a jazykovej analýze. Holandský výklad a repliky sú bohatým zdrojom terminologických, štylistických a pragmatických problémov. M. Kořenář sa ho chopil vyzbrojený naštudovanými vedomosťami z diel českých, nemeckých a anglických autorov. Pretože sa audiovizuálnemu prekladu venuje na teoretickej úrovni minimum prameňov, dokázal napr. z Levého teórie umeleckého prekladu, Nordovej teórie vnútro- a mimitextových faktorov textu a Chestermanovej teórie posunov abstrahovať inšpirácie, ktoré aplikoval na daný text. V tomto prístupe treba oceniť autorove rešeršné a aplikačné schopnosti.

Unikátne je technické spracovanie prekladu: autor si sám naštuoval postupy tvorby titulkov a verbálne vytvorený český translát segmentoval do patrične sémanticky uzavretých a kvantitatívne ohraničených titulkov. Počas štúdia sa toto nemohol naučiť, preto si zaslúži oceniť pátranie po technickej podpore a veľmi úspešné zvládnutie spracovania textu do patričnej podoby.

Na výbornom spracovaní zvolenej témy M. Kořenář preukázal ako intelektuálne, tak i technické zručnosti (dovednosti). Časovo náročné získanie textu, jeho uchopenie, relevantná diagnostika, odhadnutie úskalí a preukázateľné zvládnutie audiovizuálneho prekladu sú výbornou vizitkou univerzitného študenta s rozvinutým interdisciplinárnym myslením aj zmyslom pre usilovnú sústredenú prácu. Taktiež po formálnej stránke (textové spracovanie, príklady, prílohy) bakalárska práca vyhovuje daným kritériám.

Z prísne teoretického hľadiska je možno treba poukázať na nesprávne chápanie a výrok: *de ondertiteling als een sub-discipline binnen de vertaalwetenschappen* (s. 9), pretože translatológia je integrálna veda o preklade a titulkovanie je praktická činnosť; subdisciplínou

je teória audiovizuálneho prekladu. Podobne nemožno súhlasiť s názorom, že doslovný preklad považuje väčšina translatológov za štandard (s. 34): *de spierziekte SMA - spinální svalová atrofie* je totiž totálna ekvivalencia termínov a nie doslovný preklad. Toto sú však okrajové nedostatky, ktoré neznižujú vynikajúcu úroveň bakalárskej práce.

Navrhované otázky do diskusie:

1. V českom preklade používate 2 synonymá holandského termínu *transgene muggen – geneticky modifikovaní /transgénni komáři*, čo sú síce správne ekvivalenty, ale do akej miery má/môže prekladateľ text pre 15-ročných žiakov rozširovať/obohacovať?
2. Názov *BioBits* je neľahko preložiteľná aliterácia. Váš návrh *Bio-střípky* zapadá do paradigmy českých programov. Mohol by mať školský film aj netradičnejší, pútavý názov?

Predložená bakalárska práca spĺňa všetky predpoklady, aby mohla byť predmetom obhajoby a hodnotím ju známkou

Výborne (1).

Prof. PhDr. Jana Rakšányiová, CSc.

Vedúca bakalárskej práce